

Stichting Milieuwerkgroepen Ede
www.sme-ed.nl

In handen

Gemeenteraad van Ede
Postbus 9024
6710 HM EDE

Inzake: Ontwerpbestemmingsplan 'Otterlo, Weversteeg en Onderlangs'
Betreft: gronden zienswijze Stichting Milieuwerkgroepen Ede
Ons kenmerk: U476

Bennekom, 29 mei 2018

Geachte raadsleden,

Uw college van burgemeester en wethouders heeft van 29 maart tot en met woensdag 9 mei 2018 het ontwerpbestemmingsplan 'Otterlo, Weversteeg en Onderlangs' ter inzage gelegd. De Stichting Milieuwerkgroepen Ede (SME), statutair gevestigd te Ede, heeft op 8 mei jl. een pro forma zienswijze op dit ontwerpbestemmingsplan ingediend. De zienswijze is gericht tegen alle bestemmingen, aanduidingen (op de verbeelding) en planregels van dit ontwerpbestemmingsplan.

Deze zienswijze is ingediend op nader aan te voeren gronden (pro forma zienswijze). Bij brief van 15 mei 2018 (met zaaknr. 895277) hebt u ons een termijn tot en met 23 mei 2018 toegekend voor de indiening van de gronden van de zienswijze. Bij e-mail van 24 mei jl. heeft u de termijn hiervoor verlengd tot 30 mei 2018.

Hierbij sturen wij u de gronden toe. De gronden worden toegelicht aan de hand van de volgende aspecten:

1 Natura 2000

1.1 Samenvatting zienswijze grieven Natura 2000

Het ontwerpbestemmingsplan kan niet worden vastgesteld zonder in strijd te handelen met artikel 2.7 lid 1 en artikel 2.8 leden 1 tot en met 8 Wet natuurbescherming (Wnb) én de artikelen 7.2a, 7.7 en 7.13 Wet milieubeheer (Wm). De SME meent dat het ontwerpbestemmingsplan ter inzage is gelegd zonder dat beschikt wordt over een toereikende en actuele en volledige passende beoordeling, waarin op een correcte wijze de relevante natuurwaarden gelet op de instandhoudingsdoelstellingen zijn geïnventariseerd, de effecten gelet op de aanleg- en gebruiksfase zijn beschouwd en waarin toereikend is onderzocht en inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze effecten kunnen worden voorkomen of waarom desondanks geen sprake is van een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied. In de thans ter inzage gelegde natuurtoetsen is ook niet op alle relevante verstoringsaspecten (ook qua reikwijdte) vanwege de aanleg en gebruiksfase bij uitvoering van het voorgenomen plan ingegaan. Gelet op de huidige onderzoeken is in ieder geval niet uitgesloten dat het plan de natuurlijke kenmerken van het in de directe nabijheid liggende Natura 2000-gebied Veluwe zal aantasten. In de passende beoordeling, gekoppeld aan het plan-MER, is die benodigde volledige beoordeling eveneens niet te vinden. Kort samengevat wijst de SME daarbij op het volgende.

In de natuurtoetsen wordt thans ter beoordeling van de negatieve aspecten van stikstof in het kader van de Natura 2000-plantoets verwezen naar een voortoets, een verrichte (onjuiste) melding in het kader van het PAS én een verwijzing in de plantoelichting dat te zijner tijd in het vast te stellen bestemmingsplan een koppeling zal worden gemaakt met een nog te verkrijgen Natura 2000-vergunning, waarbij het PAS er verder voor zal zorgdragen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast. Op basis daarvan wordt naar mening van de SME ten onrechte tot de conclusie gekomen

dat er geen significante gevolgen gelet op stikstof zijn te verwachten. Dit aspect is niet nader beschouwd in de passende beoordeling. Voor wat betreft de effectbeoordeling is gelet op stikstof volstaan met een voortoets en een verwijzing naar de passende beoordeling bij het PAS. Die voortoets houdt een (op basis van een oud AERIUS-model) uitgevoerde stikstofberekening in, waarbij een onjuiste referentiesituatie is gehanteerd, ook overigens de inputgegevens onjuist zijn – dan wel onvoldoende of niet gemotiveerd – en waarin gelet op de uitkomsten in het geheel geen rekening is gehouden met de stikstofdepositie afkomstig van het bestemmingsplan op diverse stikstofgevoelige leefgebieden van kwalificerende vogelsoorten. Het vorenstaande is eveneens de reden waarom gelet op de melding dan wel na verlening van een Natura 2000-vergunning (daargelaten dat deze vergunning naar mening van de SME niet kan worden verleend) ook niet kan worden volstaan met een verwijzing naar de passende beoordeling bij het PAS. Niet voldaan wordt aan de criteria om toepassing te geven aan de uitzondering neergelegd in artikel 2.8 lid 2 Wnb, nu die beoordeling gestoeld op een oude “melding” niet meer actueel is. Gelet op de inhoud is voor wat betreft de effecten van het plan gelet op stikstofdepositie ten onrechte geen passende beoordeling doorlopen. Hierdoor kleven er eveneens inhoudelijke gebreken aan het plan-MER. Reeds reden waarom sprake is van strijdigheid met artikel 2.7 lid 1 en artikel 2.8 lid 1 tot en met artikel 8 Wnb én de artikelen 7.2a, 7.7 en 7.13 Wm. Dit zal de SME nader uiteenzetten in paragraaf 1.2 e.v.

Voor wat betreft de effectbeoordeling van verstoringsaspecten als optische en mechanische verstoring (door toename recreatie/honden/betreding) is wel nader onderzoek verricht die het gemeentebestuur als passende beoordeling heeft beschouwd en waarvan in het plan-MER melding wordt gemaakt. Deze effectbeoordeling is echter niet toereikend, nu deze te beperkt is ingestoken. Zowel gelet op de beschrijving van de aanwezige natuurwaarden waaronder de vernietiging van het leefgebied van kwalificerende vogelsoorten bij uitvoering van het plan (zowel aanleg als gebruiksfase), als gelet op de wel beschreven effecten qua verstoringsreikwijdte voor het Natura 2000-gebied. Daarbij worden bovendien thans maatregelen voorgesteld (zoals het voorkomen dat honden in De Zanding worden uitgelaten) om de extra betreding en optische verstoring afkomstig van dit plan te verminderen, maar die maatschappelijk en voor het dorp Otterlo zeer onwenselijk zijn. Bovendien zijn deze thans niet geborgd in het plan en zijn deze voorgestelde maatregelen ontoereikend om de negatieve effecten op overige gronden dan De Zanding door de uitvoering van het bestemmingsplan te voorkomen. Voor het overige behelzen het uitsluitend monitoringsverplichtingen. Daarmee wordt eveneens niet voorkomen dat het plan zorgdraagt voor een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Veluwe. Dit wordt nader uiteengezet in paragraaf 1.3 e.v.

1.2 Natura 2000 stikstofdepositie

1.2.1 Wettelijk kader ecologische plantoets Wnb en samenvatting redeneerlijn gemeentebestuur tav stikstofdepositie

Uit artikel 2.7 lid 1 Wnb volgt dat een bestuursorgaan een bestemmingsplan dat “niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied”, uitsluitend vaststelt, indien is voldaan aan artikel 2.8 leden 1 tot en met 8 Wnb. Niet in geschil is dat sprake is van een plan als bedoeld in dit artikellid. In artikel 2.8 lid 2 Wnb is een uitzondering opgenomen voor de verplichting om een passende beoordeling op te stellen, indien voldaan wordt aan stringente voorschriften. Uit artikel 2.8 lid 3 Wnb volgt vervolgens dat een dergelijk bestemmingsplan uitsluitend vast kan worden gesteld, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.

Uit de plantoelichting, paragrafen 4.5.1.1 en 4.5.1.4, volgt dat voor wat betreft het stikstofaspect is volstaan met een voortoets en met een verwijzing naar het PAS. Uit uitgevoerde stikstofberekeningen zou volgens paragraaf 4.5.1.1 reeds volgen dat: *“negatieve gevolgen van stikstofdepositie (...) redelijkerwijs kunnen worden uitgesloten”*. Daarbij wordt verwezen naar stikstofberekeningen uitgevoerd met het oude AERIUS-model 2015, opgenomen als bijlage bij de plantoelichting. Een nadere effectbeoordeling vanwege stikstof op kwalificerende habitats is niet in de passende beoordeling, toegevoegd aan het plan-MER, opgenomen. In paragraaf 4.5.1.4 wordt de gemeentelijke redenering daarachter nader toegelicht. Gewezen is op een op 14 april 2016 ingediende melding. Uit die melding zou blijken dat de depositierekenresultaten destijds onder de 1 mol N/ha/jaar grenswaarde zouden zijn uitgekomen. Het betreft volgens de plantoelichting een ingediende en geaccepteerde melding als bedoeld in artikel 2.7 Regeling natuurbescherming (hierna: Rnb). De melding is blijkbaar ingediend ruim vooruitlopend op de ingediende aanvraag om Natura 2000-vergunning (de aanvraag is door de Stichting Natuurlijk Otterlo opgevraagd bij de provincie Gelderland en het aanvraagformulier is gedateerd op 17 augustus 2017). De Natura 2000-vergunning is nog niet verleend. Na verlening van de Natura 2000-vergunning zal in de planregels naar die toestemming worden verwezen. Beoogd wordt om daarmee ook in het planologische spoor gebruik te kunnen maken van de depositieruimte uit het PAS. Opgemerkt wordt dat door de melding de benodigde

depositieruimte reeds geregistreerd is en negatieve effecten op Veluwe gelet op de passende beoordeling bij het PAS om die reden zijn uitgesloten, zo volgt uit de plantoelichting.

1.2.2 Redenen waarom gemeentelijke redeneerlijn juridisch onjuist is

De SME wijst erop dat de redeneerlijn en creatieve handelswijze van het gemeentebestuur niet opgaat en in strijd is met de Wnb, de daarbij behorende (PAS-)regelgeving en mede in het licht bezien van artikel 6 Habitatrichtlijn. Zij wijst op de volgende argumenten.

Allereerst zij gewezen op de inhoud van de passende beoordeling bij het PAS, de prejudiciële vragen die in dat verband gesteld zijn aan het Hof van Justitie EU omtrent de verenigbaarheid daarvan met artikel 6 lid 3 Habitatrichtlijn en de rechtsoordelen die de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRS of Afdeling) reeds heeft gegeven omtrent de aanvaardbaarheid, motivering en inhoud van de passende beoordeling behorende bij het huidige PAS gelet op de depositieruimte die gereserveerd wordt voor projecten en andere handelingen (zie ABRS 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1259; meer specifiek de prejudiciële vragen, maar ook onderdeel H van deze uitspraak). In het kader van deze zienswijze wijst de SME evenwel op diverse overige argumenten. Daaruit volgt reeds dat, nog daargelaten de aanvaardbaarheid van de passende beoordeling bij het PAS en de PAS-regelgeving gelet op artikel 6 Habitatrichtlijn, in het kader van de vaststelling van dit specifieke bestemmingsplan geen beroep op de passende beoordeling bij het PAS kan worden gedaan.

Niet volstaan kan worden met een voortoets

In dat kader is relevant dat voor wat betreft stikstof gelet op de stukken behorende bij het ontwerpbestemmingsplan, volstaan is met een enkele stikstofberekening/voortoets, als bijlage opgenomen bij de plantoelichting. In de passende beoordeling opgesteld voor dit plan zijn de effecten van stikstof immers niet nader beschouwd. Op het moment dat sprake is van een kwalificerend habitat (habitattype of leefgebied van soorten) waarvoor de kritische depositiewaarde (hierna: KDW) reeds wordt overschreden, zal bij berekende (al dan niet geringe) toenames steevast de conclusie moeten worden getrokken dat sprake is van een plan waarvan niet is uitgesloten dat significante effecten kunnen optreden. In dat geval kan niet volstaan worden met een voortoets, maar is een passende beoordeling nodig. Reeds gelet op de resultaten uit de stikstofberekening uit de verrichte melding (op de inhoud daarvan wordt nog teruggekomen), volgt dat sprake is van een plan dat voorziet in een toename van stikstof op kwalificerende habitattypen waarvan de KDW reeds fors wordt overschreden. Zo volgt uit de gemeentelijke berekening uit 2016 met een oud AERIUS-model (versie 2015) een toename van 0,78 mol N/ha/jr op H2310 Stuifzandheiden met struikhei, maar onder meer ook bijvoorbeeld een toename van 0,46 mol N/ha/jr op H9190 Oude Eikenbossen. Dat bij een berekende toename niet volstaan kan worden met een voortoets volgt ook uit diverse uitspraken van de ABRS.

Daarbij zij gewezen op ABRS 27 augustus 2014, ECLI:NL:RVS:2014:3217, r.o. 4.6 en 4.7, maar ook bijvoorbeeld ABRS 23 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:784, r.o. 27.5 (waarin een geringe toename zelfs in een passende beoordeling voor een plan niet is geaccepteerd, gelet op de summere en algemene onderbouwing van de conclusies dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast). Voorts volgt dit ook expliciet uit de uitspraak ABRS 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1259, waarin de Afdeling in r.o. 9.6 overweegt: *“Stikstofdepositie kan verslechterende gevolgen hebben voor stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden waarvoor een Natura 2000-gebied is aangewezen. Deze gevolgen kunnen significant zijn wanneer een project of andere handeling leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden die overbelast zijn. De stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden die in de Natura 2000-gebieden voorkomen die in het PAS zijn opgenomen zijn overbelast. Uit de rechtspraak van de Afdeling volgt dat iedere toename, hoe gering ook (bijv. 0,02 mol N/ha/jr), leidt tot de conclusie dat een project significante gevolgen kan hebben, zodat daarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt.”*

Ter zijde, de Afdeling refereert gelet op dit citaat aan een passende beoordeling benodigd voor een “project”. Datzelfde geldt evenwel voor plannen, reeds nu voor projecten als plannen artikel 2.8 lid 3 Wnb van toepassing is dat bovendien dezelfde communautaire achtergrond neergelegd in artikel 6 Habitatrichtlijn kent.

Zoals hieruit volgt, leidt iedere toename (hoe gering ook) op stikstofgevoelig habitat tot de conclusie dat significante effecten kunnen optreden, zodat een dergelijke toename passend moet worden beoordeeld alvorens het plan kan worden vastgesteld (zie artikel 2.7 lid 1 en 2.8 lid 3 Wnb). Relevant is dan ook in hoeverre in het kader van de plantoets voor dit bestemmingsplan een beroep kan worden gedaan op depositieruimte die beoordeeld is in de passende beoordeling bij het PAS.

PAS, waaronder de melding, geldt niet voor bestemmingsplannen

Vooropgesteld zij dat het PAS niet geldt voor bestemmingsplannen. Er bestaat geen directe relatie tussen plannen en het PAS. Aan een regulier bestemmingsplan kan geen ontwikkelingsruimte worden toegeedeeld (zie artikel 2.7 lid 1 Besluit natuurbescherming; hierna: Bnb). Voorts ziet de grenswaarderegeling (voor deposities onder de 1 mol, dan wel zoals in dit geval thans voor de Veluwe

0,05 mol N/ha/jaar) niet mede op plannen. Er is ook in dat opzicht in de wet- en regelgeving geen koppeling aangebracht met het PAS en de plantoets. In zoverre heeft de ingediende melding reeds geen waarde voor de ecologische plantoets.

Dit is een bewuste keuze van de wetgever geweest. Zie *Kamerstukken I 2013/14*, nr. 33 669, C, pp. 10-12. Het toedelen van depositieruimte/ontwikkelingsruimte aan bestemmingsplannen zou een te groot beslag op de schaarse ontwikkelingsruimte voor projecten en andere handelingen leggen. Ontwikkelingsruimte zou moeten worden opgenomen voor alle gemaximaliseerde planologische mogelijkheden, terwijl deze in werkelijkheid niet worden gerealiseerd.

Melding betreft niet "een melding als bedoeld in artikel 2.7 Rnb", waardoor de N2000-vergunning ook niet kan worden verleend (ook gelet op actuele stikstofberekening AERIUS 2016L)

De berekende stikstofdepositietoename gelet op de woningbouwontwikkeling voor zowel Weversteeg als Onderlangs zijn wel gemeld onder gebruikmaking van het meldingssysteem behorend bij het PAS. De melding is ingediend op 14 april 2016 en is voorzien van een berekening met het destijds beschikbare (oude) AERIUS-model versie 2015. De melding is ingediend vooruitlopend op de op 17 augustus 2017 ingediende aanvraag om Natura 2000-vergunning (waarvan de aanvraag qua effectbeoordeling beperkt is tot de overige effecten dan stikstof). De melding zal zijn ingediend om alvast wat depositieruimte te kunnen claimen in het kader van zowel de Natura 2000-vergunningprocedure, maar ook blijkbaar voor het onderhavige bestemmingsplan (daargelaten het ontbreken van een koppeling in de wet- en regelgeving met het planspoor zoals hiervoor is toegelicht). Voor beide benodigde toestemmingsbesluiten (bestemmingsplan als Natura 2000-vergunning) is de ingediende melding echter irrelevant. Dat geldt ook voor de ontvangstbevestiging die standaard wordt verzonden. Er bestaat namelijk geen mogelijkheid om een ingediende melding niet te accepteren. Ter nadere toelichting het volgende.

De door uw gemeente voorziene ontwikkelingen kunnen überhaupt niet gemeld worden. De melding is door uw gemeente ingediend in strijd met artikel 2.7 Rnb. Immers, in dit artikel staan limitatief de gevallen opgesomd waarvoor een melding kan worden ingediend. In tegenstelling tot een Wm-inrichting voor onder meer industrie of landbouw, staat artikel 2.7 Rnb eraan in de weg om woningbouw (of het multifunctionele centrum) te melden. De ingediende melding betreft dan ook geen melding als bedoeld in artikel 2.7 Rnb, laat staan dat deze melding kan worden betrokken in de referentiesituatie of anderszins daaraan rechtsgevolgen zouden kunnen worden verbonden (de melding betreft ook geen besluit gericht op rechtsgevolgen). Voorts zij opgemerkt dat de melding reeds is ingediend op 14 april 2016. Degene die een project wenst te realiseren die wel onder de limitatieve gevallen uit artikel 2.7 Rnb valt, meldt dit *"ten hoogste twee jaar voor de aanvang daarvan"* (zie artikel 2.7 lid 1 aanhef Rnb). Hieraan wordt niet voldaan. De twee jaren zijn reeds verstreken. Ook in zoverre is er van een gemelde situatie als bedoeld in artikel 2.7 Rnb geen sprake.

Artikel 2.4 Rnb biedt onder omstandigheden in het kader van Natura 2000-vergunningverleningen (en nadrukkelijk niet de ecologische plantoets) de mogelijkheid om ter bepaling hoeveel ontwikkelingsruimte benodigd is, deze te bepalen ten opzichte van een Natura 2000-vergunning of onder omstandigheden een ingediende melding "als bedoeld in artikel 2.7 Rnb". Daargelaten dat de vergunning nog moet worden verleend, kan thans dan ook geen rekening gehouden worden met een ingediende melding, nu er geen sprake is van een melding als bedoeld in artikel 2.7 Rnb. Immers, zoals hiervoor is toegelicht is er geen sprake van een melding als bedoeld in artikel 2.7 (nu woningbouw niet gemeld kan worden en gelet op de overschrijding van de termijn uit artikel 2.7 Rnb). Voorts is artikel 2.4 lid 5 Rnb niet van toepassing, nu er geen sprake is van een wijziging of uitbreiding van een bestaande activiteit waar in dat artikellid eveneens op wordt gewezen. Om die reden kan de stikstofberekening niet in de vergelijking om de ontwikkelingsruimte te bepalen worden betrokken. De melding speelt in de Natura 2000-vergunningverlening geen enkele rol.

In het kader van de Natura 2000-vergunningverlening is bovendien relevant dat de drempelwaarde als bedoeld in artikel 2.12 Bnb thans reeds enige tijd is teruggezet naar 0,05 mol N/ha/jaar. Er geldt dan ook geen uitzondering op de vergunningplicht als bedoeld in artikel 2.12 Bnb (overigens zijn er in dit geval ook overige verstoringsaspecten dan stikstof). Er is dan ook ontwikkelingsruimte uit het PAS benodigd om de Natura 2000-vergunning ook voor wat betreft het aspect stikstof te kunnen verlenen. Bij het bepalen van de benodigde ontwikkelingsruimte dient voorts gebruik te worden gemaakt van het meest actuele AERIUS Calculator model. Dit betreft, ingevolge artikel 2.4 lid 1 jo. artikel 1.1 Rnb het AERIUS Calculator model versie 2016L. Ook in zoverre zijn de oude stikstofberekeningen met versie 2015 gekoppeld aan die melding irrelevant.

Onder toepassing van exact dezelfde inputgegevens als gebruikt door de gemeente Ede, is door het deskundigenbureau Langelaar milieuvadviser een herberekening uitgevoerd (en ook anderszins verzocht om een second opinion voor wat betreft het stikstofaspect). Uit deze herberekening, doordat relevante hexagonen met stikstofgevoelig habitat zijn toegevoegd aan het model, volgt dat AERIUS thans een maximale toename van **29,56 mol N/ha/jr**. Die toename slaat neer op habitat waarvan ter

plaatse de KDW reeds wordt overschreden, zo volgt uit de second opinion onder verwijzing naar AERIUS. Ook overigens zijn de toenames op hexagonen (veel) hoger dan uit het eerdere oude model volgde. Het moge duidelijk zijn dat gelet op de berekende toename en benodigde ontwikkelingsruimte, het voorgenomen initiatief op deze locatie niet vergunbaar is. De aangevraagde Natura 2000-vergunning zal gelet op de benodigde ontwikkelingsruimte, mede in het licht bezien van de provinciale regels omtrent toekenning van segment 2 ontwikkelingsruimte uit het PAS, niet kunnen worden verleend. Bovendien zal de ontwikkelingsruimte uit de segment 2 pot ter plaatse zo goed als vergeven zijn (niet voor niets is de drempelwaarde reeds teruggezaakt van 1 mol naar 0,05 mol N/ha/jr).

Koppeling bevindingen omtrent melding en Natura 2000-vergunningverlening met ecologische plantoets; uitzondering 2.8 lid 2 Wnb is niet van toepassing

Vorenstaande bevindingen omtrent de melding en de onmogelijkheid om een juridisch houdbare Natura 2000-vergunning verleend te kunnen krijgen, zijn eveneens relevant voor de ecologische plantoets van het bestemmingsplan. Al opgemerkt is dat de wet- en regelgeving in het kader van de plantoets als bedoeld in 2.7 lid 1 Wnb geen koppeling maakt met het meldingsregime of anderszins met depositieruimte uit het PAS.

Evenwel zal uw gemeentebestuur, blijkens de plantoelichting, een beroep wensen te doen op de uitzondering neergelegd in artikel 2.8 lid 2 Wnb. Immers, verwezen wordt naar de reeds beschikbare passende beoordeling bij het PAS en de nog te verkrijgen Natura 2000-vergunning waarmee te zijner tijd een koppeling in de planregels zal worden gemaakt. Artikel 2.8 lid 2 Wnb luidt: *"In afwijking van het eerste lid hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt, ingeval het plan of het project een herhaling of voortzetting is van een ander plan, onderscheidenlijk project, of deel uitmaakt van een ander plan, voor zover voor dat andere plan of project een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan of project."*

Over de toepassing van artikel 2.8 lid 2 Wnb in relatie tot het instrument bestemmingsplan zijn een aantal duidelijke uitspraken gedaan, waaruit strikte voorwaarden volgen omtrent de mogelijkheden van toepassing van dit artikel. Zie ABRS 15 april 2015, ECLI:NL:RVS:2015:1161, ABRS 18 mei 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1362 (r.o. 4.9), ABRS 1 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1515 (r.o. 49.9), ABRS 22 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1745 (r.o. 14.4 en 14.5), ABRS 5 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:943 (r.o. 12.5, r.o. 12.6 in relatie tot r.o. 10), ABRS 17 augustus 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2271 (r.o. 8.4 en 8.5) en ABRS 11 april 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1185 (r.o. 5.7). Meer specifiek volgt uit deze uitspraken dat er voor een bestemmingsplan wat betreft het aspect stikstofemissie (/depositie op Natura 2000-gebieden) geen passende beoordeling hoeft te worden verricht indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

1. het in het bestemmingsplan voorziene stikstofemitterende project is reeds Natura 2000-vergund; die vergunde situatie moet onherroepelijk zijn;
2. er is voor de Natura 2000-vergunde situatie een passende beoordeling gemaakt en een nieuwe passende beoordeling in het kader van het bestemmingsplan kan redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten leveren omtrent de significante effecten van het vergunde gebruik;
3. het staat vast dat er sprake is van een zogenoemde één op één inpassing van het N2000-vergunde gebruik (bijvoorbeeld door borging in de bestemmingsplanregels, waarbij in ieder geval gespecificeerd verwezen moet worden naar de Natura 2000-vergunning). Deze eis houdt in dat er in het geheel geen licht mag zitten in het N2000-vergunde project en de bestemmingsplanregeling.
4. indien in de planregels wordt verwezen naar een Natura 2000-vergunning (in die zin dat er planologisch niet meer mag dan in de betreffende vergunning is vergund), dan is dit uit een oogpunt van rechtszekerheid slechts aanvaardbaar indien duidelijk is om welke vergunning het gaat, bijvoorbeeld door te verwijzen naar de datum en het kenmerk van de vergunning.

Het moge duidelijk zijn dat aan al deze voorwaarden thans niet kan worden voldaan. Reeds nu de Natura 2000-vergunning niet is verleend, maar in de visie van de SME ook niet kan worden verleend (zie hiervoor) en in ieder geval niet onherroepelijk zal worden.

Echter, zelfs wanneer door de gemeente beschikt zou worden over een in 2016 reeds verleende en onherroepelijke Natura 2000-vergunning op basis van de oude stikstofberekeningen waar in de plantoelichting naar wordt verwezen (waarbij gebruik is gemaakt van AERIUS Calculator versie 2015), zou in uw casus nog steeds niet voldaan worden aan voornoemde vereisten die de Afdeling stelt aan de toepassing van artikel 2.8 lid 2 Wnb. de reden daarvoor is dat niet voldaan kan worden aan voorwaarde 2.

In het oude AERIUS-calculator model versie 2015 is immers geen rekening gehouden met het stikstofgevoelig leefgebied van kwalificerende vogelsoorten, voorzover dat niet overeenkomt met stikstofgevoelige habitattypen waarvoor het aanwijzingsbesluit een instandhoudingsdoelstelling bevat. Dit is juist voor uw situatie van belang, nu een dergelijk stikstofgevoelig kwalificerend leefgebied van het Natura 2000-gebied direct grenst aan het onderhavige plangebied. Die hexagonen van dat leefgebied zijn thans gelet op de actuele inzichten toegevoegd als stikstofgevoelig habitat in de huidige versie van AERIUS Calculator versie 2016L. Daarmee is in eerdere versies van AERIUS geen rekening mee gehouden, zo ook niet in de oude gemeentelijke AERIUS-berekening. Er is daarmee ook niet rekening gehouden in de effectbeoordelingen zoals die destijds ten grondslag lagen in de onderzoeken. Een nieuwe actuele passende beoordeling (waaronder een nieuwe actuele stikstofberekening met AERIUS versie 2016L) zal dan ook redelijkerwijs nieuwe gegevens en inzichten leveren omtrent de significante effecten van het (in dat geval) vergunde gebruik. Voorts zij gewezen op de inhoudelijke gebreken die hierna worden vermeld onder het kopje "Overige gebreken input stikstofberekening versie 2015". Ook wat die gebreken betreft wordt niet voldaan aan voorwaarde 2.

Dit alles nog daargelaten de opmerkingen (en in zoverre deels reeds "definitieve" rechtsoordelen) die de Afdeling heeft gesteld aan de inhoud en motivering opgenomen in de passende beoordeling bij het PAS zoals volgt uit de tussenuitspraak ABRS 17 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1259, onderdeel H en daargelaten de onduidelijkheid met de verenigbaarheid met de Habitatrichtlijn, zoals die volgt uit de in die uitspraak verwoorde en gestelde prejudiciële vragen.

Overige gebreken stikstofberekening versie 2015

Daargelaten dat geen waarde kan worden gehecht aan de reeds ingediende melding, dient voor het bepalen van de stikstofeffecten in het kader van de ecologische plantoets gebruik te worden gemaakt van de meest actuele inzichten en modelleringen. Zoals hiervoor al is toegelicht, betreft dat niet het AERIUS Calculator model versie 2015, in het bijzonder vanwege de grote verschillen in uitkomst en de relevante actuele inzichten omtrent de stikstofgevoeligheid van kwalificerende habitats (leefgebied van vogelsoorten) ter plaatse van het plangebied.

Hiervoor is opgemerkt dat de herberekening is uitgevoerd onder toepassing van exact dezelfde inputgegevens als de gemeente heeft gehanteerd in de berekening die ten grondslag ligt aan de melding d.d. 14 april 2016. Zoals nadrukkelijk volgt uit de second opinion, wordt in de diverse natuurtoetsen uit 2016 en 2017 de input van de bronnen niet gemotiveerd. Gelet op de duiding van de bronnen in de AERIUS-berekening lijkt geen rekening te zijn gehouden met het beoogde multifunctionele centrum. Voorts zijn de verkeerscijfers niet gemotiveerd en onduidelijk, en is in ieder geval de routekeuze en/of gekozen modal split qua verkeersstructuur niet aannemelijk, waarbij het noordwestelijk georiënteerde verkeer zich via de Hoenderloseweg langs het Natura 2000-gebied en op de Apeldoornsestraat zal begeven. Deze verkeersbewegingen zijn niet in de modellering opgenomen. In zoverre kan de ecologische plantoets en een eventuele herberekening niet plaatsvinden op basis van de eerder gebruikte inputcijfers. Het blijft dan ook gissen wat de daadwerkelijke stikstofdepositie op het Natura 2000-gebied gelet op de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan zullen zijn.

Daargelaten dat een onderbouwing in de natuurtoetsen ontbreekt, heeft de SME deels wel in paragraaf 5.4 van het plan-MER een nadere onderbouwing aangetroffen voor uitsluitend de verkeersgeneratie van het voorgenomen bestemmingsplan. Daaruit volgt een toename van ca. 550 extra motorvoertuigbewegingen afkomstig van het deelgebied Weversteeg en ca. 100 motorvoertuigbewegingen afkomstig van het deelgebied Onderlangs. Die verkeerscijfers lijken enigszins overeen te komen met de input als bronnen die de gemeente heeft gehanteerd in de oude AERIUS-calculator-berekening uit 2016. Uit de in paragraaf 5.4 van het plan-MER opgenomen motivering volgt dat bij het bepalen van de verkeersgeneratie ten onrechte niet uit is gegaan van de maximale effecten van het voorgenomen bestemmingsplan. Daarbij zij reeds gewezen op de verkeersproductie gelet op het beoogde multifunctionele centrum. Er wordt vanuit gegaan dat het overgrote deel van bestemmingsvlak met de enkelbestemming "Maatschappelijk" wordt ingericht als gymzaal met een verkeersgeneratie van 10,05 mvt per 100m². Dit terwijl het cultureel centrum, dat qua omvang bvo in de planregels niet nader is begrensd, zal zorgdragen voor 35,65 mvt per 100 m². Reeds gelet hierop bedraagt de berekende verkeersproductie (en daarbij behorende stikstofemissiebronnen) een onderschatting. Er is nadrukkelijk geen sprake van een worst-case situatie gelet op de planologische mogelijkheden (in paragraaf 5.4 van het plan-MER wordt dit ten onrechte opgemerkt). Uit paragraaf 5.4 volgt voorts dat ter bepaling van de verkeersproductie afkomstig van dit plan rekening is gehouden met de afname van de verkeersproductie gelet op de bestaande sporthal en het dorpshuis aan de Sportlaan. De opheffing, verplaatsing en het volledig wegbestemmen van die gronden maakt evenwel geen onderdeel uit van dit plan. Ook is onduidelijk welke planologische mogelijkheden bij een dergelijke verplaatsing resteren en wat de nieuwe invulling van de functie zal worden voor de verkeersproductie (dit volgt niet uit paragraaf 5.4 plan-MER). Er kan

geen rekening worden gehouden met de vermindering qua verkeersaantallen vanwege de beoogde verplaatsing van het bestaande dorps huis en gymzaal.

Overigens zij opgemerkt dat als referentiesituatie voor wat betreft de ecologische plantoets, de planologisch legale situatie voor de vaststelling van het plan heeft te gelden. Echter, dat is alleen toegestaan als deze planologisch legale situatie ook feitelijk is gerealiseerd. Zie hierover expliciet ABRS 20 december 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3530, r.o. 4.4. Niet-benutte planologische mogelijkheden kunnen gelet op vaste jurisprudentie van de Afdeling in de effectbeoordeling niet worden meegenomen ter bepaling of sprake is van significante effecten gelet op de maximale mogelijkheden uit het voorliggende plan. Dus wanneer de huidige bestemming op de sporthal en het dorps huis ongewijzigd zou zijn opgenomen in het onderhavige plan, zou eveneens niet met de vermindering van de verplaatsing rekening kunnen worden gehouden. Daarvoor moet tenminste de verplaatsing zijn geborgd, en de resterende planologische mogelijkheden volledig zijn wegbestemd. Thans zijn de gronden helemaal buiten het plangebied gelaten. De huidige bestaande verkeersaantallen behorende bij het de sporthal en het dorps huis zijn dan ook in de input ten onrechte in mindering gebracht. De huidige feitelijke situatie ter plaatse van het plangebied bestaat thans uit (braakliggende en lege) terreinen.

Tot slot wijst de SME erop dat de aanlegfase qua stikstofdepositie-effecten niet inzichtelijk is gemaakt. Te meer nu het plangebied direct grenst aan stikstofgevoelige habitats is inzicht in de stikstofdepositie-effecten gelet op de aanlegfase noodzakelijk.

Ook qua input kan in het kader van de ecologische plantoets geen gebruik worden gemaakt van de aan het bestemmingsplan ten grondslag gelegde stikstofberekeningen waarbij het oude AERUS-model is toegepast.

1.2.3 Conclusie stikstof, ecologische plantoets en koppeling m.e.r.-regelgeving

Gelet op al het vorenstaande zijn significante effecten reeds vanwege stikstofdepositie niet uitgesloten. Een aanvullende toereikende passende beoordeling voor wat betreft het stikstofaspect is noodzakelijk alvorens het plan kan worden vastgesteld. Dit is te meer zo, nu niet verzekerd is dat het onderhavige ontwerpbestemmingsplan de natuurlijke kenmerken vanwege stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden niet zal aantasten. Ook betreffen de door de gemeente gehanteerde inputcijfers een onderschatting gelet op de maximale mogelijkheden van het plan.

Gelet op de huidige berekeningen en inhoud van de passende beoordeling of overige natuurtoetsen is niet ingegaan op de stikstofdepositie-effecten op het stikstofgevoelig leefgebied van kwalificerende vogelsoorten. Voor vaststelling van het plan zal opnieuw met gebruikmaking van het meest recente AERIUS-model de stikstofdepositie effecten op (onder meer) Veluwe inzichtelijk te worden gemaakt, waarbij uit wordt gegaan van de maximale mogelijkheden van het plan, inclusief flexibiliteitsbepalingen. Beoordeeld moet worden of gelet op die toename, de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied al dan niet worden aangetast.

Uit het vorenstaande volgt eveneens dat een verwijzing naar de passende beoordeling bij het PAS in dit geval onvoldoende en niet relevant is om invulling te geven aan de verplichting om een passende beoordeling op te stellen. Dit is te meer zo, nu niet voldaan wordt aan de vereisten om toepassing te kunnen geven aan artikel 2.8 lid 2 Wnb. Nu een passende beoordeling nodig is, geldt er een verplichting tot het opstellen van een plan-MER ingevolge artikel 7.2a Wm. De inhoudelijke vereisten voor een plan-m.e.r. staan in artikel 7.7 Wm. Wanneer het plan-MER inhoudelijke gebreken bevat, waaronder het ontbreken van een volledige en actuele effectbeoordeling in een passende beoordeling voor wat betreft het aspect stikstof, ontstaat er naast strijdigheid met de bepalingen uit artikel 2.7 en 2.8 Wnb, eveneens strijdigheid met paragraaf 7.3 Wm. Ook om die reden kan het thans voorgenomen bestemmingsplan niet worden vastgesteld (zie expliciet artikel 7.13 Wm).

1.3 Overige verstoringaspecten onvoldoende beschouwd; maatregelen niet geborgd

In de natuuronderzoeken is wel enig onderzoek verricht naar verstoringaspecten als optische verstoring, mechanische verstoring, en bijvoorbeeld verandering in populatiedynamiek (door toename recreatie/honden/katten/betreding). Met name is daarbij de locatie direct grenzend aan het Natura 2000-gebied Veluwe relevant. Het gemeentebestuur heeft gelet op de resultaten uit de voortoets voor optische en mechanische verstoring een passende beoordeling laten opstellen, en waarvan in het plan-MER ook melding wordt gemaakt (opgenomen als bijlage 2 bij het plan-MER). Deze effectbeoordelingen opgenomen in de passende beoordeling zijn echter niet toereikend. De effectbeoordelingen zijn te beperkt ingestoken, en zijn voorzien (ook in de voortoets voor wat betreft bijvoorbeeld verandering populatiedynamiek) van allerhande niet nader onderbouwde aannames. Voorts wordt in de passende beoordeling ten volle rekening gehouden met allerhande maatregelen die nog moeten worden uitgewerkt, niet zijn geborgd en waarvan de uitvoering in dit geval ten onrechte afhankelijk wordt gesteld van een monitoringsverplichting. Op basis van de passende

beoordeling kan dan ook niet tot de conclusie worden gekomen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast. De passende beoordeling is daarvoor te summier en onvoldoende onderbouwd met gebruikmaking van de beste wetenschappelijk kennis. Daarbij wijst de SME meer specifiek op de volgende aspecten.

Allereerst de beschrijving van de aanwezige natuurwaarden die relevant zijn voor de effectbeoordeling of de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, worden aangetast.

In de passende beoordeling is onvoldoende aandacht besteed (zo ontbreekt gericht onderzoek) naar de aanwezige natuurwaarden in het plangebied zelf voor wat betreft de toetsing of vernietiging daarvan leidt tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied Veluwe. Meer concreet zij in dat kader in ieder geval opgemerkt dat het deelgebied Onderlangs bijzonder rijk is aan mierenesten, onder andere mierenesten van de Gele weidemier. De Natuurwerkgroep Otterlo heeft in totaal in 6 stroken van 3 meter, verdeeld over de breedte van het terrein, de aanwezigheid van maar liefst 100 mierenesten vastgesteld. Dit deelgebied maakt weliswaar geen onderdeel uit van het Natura 2000-gebied Veluwe. Echter, nu juist bij uitvoering en verwezenlijking van het thans voorgenomen bestemmingsplan vaststaat dat deze mierenhopen vernietigd worden, dient onderzocht te worden hoe zich dit verhoudt tot bijvoorbeeld de uitbreidings- en verbeteringsdoelstelling voor bijvoorbeeld Draaihals, maar ook voor allerhande overige kwalificerende vogelsoorten waarvan het leefgebied (ook als broedplaats) wordt beschermd en waarvoor mierenpopulaties van groot belang zijn. Immers, het Natura 2000-beschermingsregime kent zogenaamde externe werking. Juist gelet op de grote mierenpopulatie zal dit plangebied wel degelijk gebruikt worden dan wel (gelet op diverse uitbreidingsdoelstellingen) gebruikt kunnen gaan worden als van belang zijnd foerageergebied om broedplaatsen en het leefgebied binnen het Natura 2000-gebied in stand te houden, uit te breiden dan wel kwalitatief te verbeteren conform de instandhoudingsdoelstellingen, zodat ook aan de gewenste populatiedoelstellingen invulling kan worden gegeven. Overigens wordt in de passende beoordeling wel opgemerkt (zie p. 11) dat mieren van groot belang zijn voor een aantal kwalificerende vogelsoorten als Draaihals en Zwarte specht. Mieren worden zelfs bestempeld als "belangrijkste sleutelfactor". Een effectbeoordeling vanwege de vernietiging van de aanwezige mierenesten in het plangebied zelf, dan wel zelfs een constatering van het bestaan van deze mierenesten ter plaatse in het plangebied, ontbreekt. Uit het vorenstaande moge in ieder geval volgen dat het plangebied wel degelijk van groot belang is om de instandhoudingsdoelstellingen opgenomen in het aanwijzingsbesluit te verwezenlijken. Dit is in het bijzonder het geval, nu, zoals wordt erkend in de passende beoordeling, diverse kwalificerende vogelsoorten nagenoeg niet meer op de Veluwe voorkomen. Juist onder die omstandigheden dient nader te worden beargumenteerd waarom desondanks de vernietiging van relevante mierenesten niet relevant is voor de effectbeoordeling in een passende beoordeling mede gelet op externe werking. Naar mening van de SME volgt uit het vorenstaande al dat de passende beoordeling onvolledig is, waardoor ook onvoldoende is verzekerd dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast.

Voorts is inzicht in de natuurwaarden van het Natura 2000-gebied voor wat betreft de effectbeoordeling van mechanische, optische verstoring als de afbakening van overige verstoringseffecten beperkt tot met name het gebied De Zanding. Het moge evenwel duidelijk zijn, dat gelet op de reeds aanwezige recreatiedruk, ook buiten De Zanding deze verstoringaspecten aan de orde zullen zijn.

Verder is de SME gebleken dat de beschrijving van de aanwezige kwalificerende habitats (waaronder habitattypen) in onder meer deelgebied De Zanding, zoals opgenomen in de voortoets en de passende beoordeling, niet overeenkomst met de aanwezige kwalificerende habitats zoals die volgen uit het AERIUS-model versie 2016L. In zoverre is de effectbeoordeling in de voortoetsen en de passende beoordeling niet volledig, correct en niet gebaseerd op de actuele inzichten en informatie.

Bovendien worden thans maatregelen voorgesteld in het plan-MER en in de passende beoordeling die onder meer betrekking hebben op een nadere monitoringsverplichting en toepassing van het Hand-aan-de-kraan-model. Zie p. 31/32 plan-MER voor de passende beoordeling d.d. 17 juli 2017 (met name hoofdstuk 7 in samenhang met hoofdstuk 9). Evenwel volgt uit de passende beoordeling dat diverse maatregelen zullen moeten worden getroffen ter voorkoming dat significante effecten door het voorgenomen bestemmingsplan op kunnen treden in het gebied. Dat zonder maatregelen significante negatieve effecten op zullen treden volgt uit de voortoetsen en de passende beoordeling. Daarbij wordt in de passende beoordeling thans met name concrete maatregelen voorgesteld ter afsluiting van (grote delen van) De Zanding (zie onder meer hoofdstuk 7 passende beoordeling).

Blijkens de voorgestelde opzet zoals thans is geformuleerd om de maatregelen uit te voeren houdt uw gemeentebestuur evenwel een slag om de arm. Gewezen wordt op het uitvoeren van fase 1 en fase 2 maatregelen zoals geformuleerd in paragraaf 9.2 van de passende beoordeling. Waarbij fase 1

uitsluitend ziet op een inventarisatie en nadere monitoringsverplichting van de (bestaande) en toekomstige recreatiedruk op het Natura 2000-gebied zonder dat maatregelen zijn uitgevoerd.

Die monitoring wordt gemotiveerd nu de dosis-effectrelatie van (onder meer) de voorgestelde maatregelen onduidelijk zijn en niet op voorhand goed kwantificeerbaar zijn. Voorts dienen de maatregelen nog nader te worden uitgewerkt in een mitigatieplan en/of een beheerplan voor De Zanding, waardoor thans ook nog onvoldoende duidelijk is welke concrete maatregelen precies moeten worden getroffen ter voorkoming dat significant negatieve effecten van het voorgenomen plan kunnen optreden. Waardoor ook meteen duidelijk is dat de dosis-effectrelatie in zoverre thans niet kan worden bepaald.

Een dergelijke kennisleemte maakt evenwel niet dat dan maar toepassing kan worden gegeven aan het Hand-aan-de-kraan-model. Monitoring kan namelijk niet in de plaats worden gesteld van onderzoek dat verricht moet worden in een passende beoordeling. Kennislacunes kunnen niet met een monitoringsverplichting worden gedekt. Zie hieromtrent ook HvJ EU 11 april 2013, C-258/11, ECLI:EU:C:2013:220 en de daarop gebaseerde jurisprudentie van de Afdeling. Uit jurisprudentie van de Afdeling volgt ook dat het hooguit het sluitstuk betreft nadat alle aspecten in een passende beoordeling zijn onderzocht. En kan ook uitsluitend monitoring worden gehanteerd, indien geen andere mogelijkheid bestaat om een eventueel restrisico uit te sluiten.

Daarbij komt nog eens dat het plan thans ook geen voorwaardelijke verplichting inzake monitoring bevat. Verder is het ook volstrekt onduidelijk, op welke wijze de monitoring plaats vindt, waaraan wordt getoetst, hoe lang die toetsing duurt, en wanneer en bij welke resultaten bepaalde concrete maatregelen al dan niet worden ingezet.

Gelet op deze voorgenomen werkwijze opgenomen in de passende beoordeling is in ieder geval thans niet en onvoldoende verzekerd dat de natuurlijke kenmerken door het voorliggende ontwerpbestemmingsplan niet worden aangetast. In zoverre kan het plan niet worden vastgesteld. Immers, iedere borging dat maatregelen überhaupt worden getroffen, ontbreekt. Voorts ontbreekt een concrete uitwerking van de maatregelen (inclusief de beoogde monitoring).

Uit deze handelwijze leidt de SME af dat u wellicht pas na de beoogde vaststelling van het bestemmingsplan duidelijkheid wenst te geven dat vanwege dit plan, diverse maatregelen zoals het afsluiten van De Zanding toch zullen moeten worden getroffen. Nu thans duidelijk is dat gelet op de passende beoordeling en zonder uitvoering van de in de passende beoordeling opgenomen maatregelen in ieder geval de natuurlijke kenmerken worden aangetast, *zullen de concrete maatregelen moeten worden gekoppeld aan het bestemmingsplan ter verzekering dat die maatregelen worden uitgevoerd en de conclusies uit de passende beoordeling ten aanzien van de effecten gelet op dit bestemmingsplan* (wat daar ook verder van zij) niet reeds om die reden illusoir zijn.

Gelet op de thans geformuleerde eerste opzet van de concrete maatregelen, is het voor ons duidelijk dat uiteindelijk gelet op de effecten van dit ontwerpbestemmingsplan delen van het Natura 2000-gebied, meer specifiek De Zanding, zullen worden afgesloten. De voorgestelde maatregelen om dit plan ook gelet op het ecologische spoor (waar in paragraaf 9.3 passende beoordeling aan wordt gerefereerd (nader toegelicht in hoofdstuk 7) zijn echter maatschappelijk en voor het dorp Otterlo zeer onwenselijk. Ook dit een reden waarom de SME zich niet met dit plan kan verenigen. Het vormt voor haar te meer reden om u erop te wijzen dat op basis van de huidige passende beoordeling het plan niet kan worden vastgesteld.

Verder hecht de SME eraan om op te merken dat deze voorgestelde maatregelen bovendien ontoereikend zijn om de negatieve effecten op overige gronden dan De Zanding door de uitvoering van dit bestemmingsplan te voorkomen. Immers, de Veluwe, de wandelroutes en het gebied waar mechanische en optische verstoring afkomstig van dit plan zal optreden, is veel groter dan uitsluitend De Zanding. De thans voorgestelde eerste aanzet van maatregelen is niet voldoende.

Tot slot wijst de SME op de cumulatietoets. Deze toets is ten onrechte niet, dan wel onjuist, doorlopen. Volstaan wordt (zie p. 25 van de passende beoordeling) met de opmerking dat van de provincie Gelderland geen gegevens bekend zijn omtrent eventuele projecten in de omgeving die in cumulatie zouden moeten worden meegenomen. Desondanks lijkt te worden gewezen op twee ontwikkelingen die van belang zijn gelet op de onderzochte verstoringsaspecten in de passende beoordeling. Bovendien zijn er rondom de kern van Otterlo en in de nabijheid van het plangebied diverse Natura 2000-vergunningen aan onder meer (agrarische) bedrijven verleend, waaraan nog geen uitvoering is gegeven. Ook met deze vergunningen moet gelet op cumulatie van verstoringsaspecten rekening worden gehouden. Zie hierover artikel 2.7 lid 1 Wnb.

2 Ladder voor duurzame verstedelijking

Het ontwerpbestemmingsplan voorziet met het planologisch mogelijk maken van 65 woningen en een multifunctionele centrum in een nieuwe stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 3.1.6 lid 2 Besluit ruimtelijke ordening (hierna: Bro). Dit wordt ook erkend in de plantoelichting (paragraaf 3.2.4). Ook wordt daarin erkend dat de twee locaties Weversteeg en Onderlangs geen onderdeel uitmaken van het bestaand stedelijk gebied, maar twee typische 'uitleglocaties' betreffen.

Volgens de plantoelichting zijn de treden van de Ladder voor duurzame verstedelijking doorlopen. Hiervan is een onderbouwing in paragraaf 3.2.5 van de plantoelichting opgenomen. In paragraaf 3.2.5 wordt verwezen naar diverse (beleids)documenten (hierna tezamen aangeduid als laddertoets).

De SME meent dat aan deze laddertoets gebreken kleven en dat het ontwerpbestemmingsplan in strijd is met artikel 3.1.6 lid 2 Bro, artikel 3:2 Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) en artikel 3:46 Awb. Ook wordt in strijd gehandeld met de Gelderse ladder uit paragraaf 1.3 van de Omgevingsvisie Gelderland. Ter toelichting merkt de SME het volgende op.

2.1 Geen juridisch deugdelijke onderbouwing van kwantitatieve en kwalitatieve behoefte

In de eerste plaats verplicht volgens vaste jurisprudentie van de ABRS (zie ABRS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, r.o. 9) artikel 3.1.6 lid 2 Bro de gemeenteraad om in de toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, de behoefte aan de voorgenomen stedelijke ontwikkeling te beschrijven. Bij deze behoefte gaat het niet alleen om de kwantitatieve behoefte. Het kan ook gaan om de kwalitatieve behoefte, zijnde de behoefte aan het specifieke karakter van de voorziene stedelijke ontwikkeling. In de plantoelichting wordt voor de behoefteeraming verwezen naar het Woningmarktonderzoek Otterlo, aangepaste versie 29 maart 2017, uitgevoerd door Amayanda (hierna: Woningmarktonderzoek).

Voor wat betreft de kwantitatieve behoefte is de SME er niet van overtuigd dat er een vraag is tot 2025 van 60-75 huishoudens (gebaseerd op 150 inwoners, zie 13 plantoelichting en p. 9 Woningmarktonderzoek). Kennelijk wordt uitgegaan van een bevolkingsgroei voor Otterlo van 150 inwoners. Deze groei is vanwege de afwezigheid van voldoende werkgelegenheid in Otterlo niet reëel. De gemeentelijke bevolkingsprognoses voor Otterlo (waarnaar op p. 9 in het Woningmarktonderzoek wordt gewezen) gaan na 2025 ook niet uit van een groei van inwoners, maar van een afname. In 2030 is ten opzichte van 2025 de bevolking volgens de prognoses met 50 gedaald. Nu de planperiode van 10 jaar niet eindigt in 2025, is het uitgaande van die prognoses niet reëel om uit te gaan van cijfers voor 2025.

Het gestelde op p. 13 van de plantoelichting en p. 9 van het Woningmarktonderzoek correspondeert ook niet met p. 13 van de plantoelichting. Op p. 13 wordt gesteld dat voor Otterlo de komende jaren behoefte is aan zo'n 70 tot 75 woningen. Waarom van deze behoefte sprake zou zijn, is in het geheel niet – met objectieve gegevens – onderbouwd. Behalve onzorgvuldig is de plantoelichting ook innerlijk tegenstrijdig.

Verder is op p. 13 van de plantoelichting gesteld dat er behoefte van zo'n 70 tot 75 woningen zou zijn in verschillende marktsegmenten variërend van goedkopere (sociale) woningbouw tot duurdere kavels. Volgens de plantoelichting zou het voorziene woningprogramma invulling geven aan die behoefte. Kennelijk wordt bedoeld op het programma zoals opgenomen in de tabel op p. 13 van de plantoelichting, bestaande uit 13 appartementen (waarvan de helft sociaal), 13 betaalbare woningen, 22 middelduur, 4 duur egw en 10 kavels duur. Ook deze kwantitatieve en kwalitatieve behoefte naar specifieke soorten woonmilieus is hierbij niet inzichtelijk gemaakt en is niet te herleiden tot het Woningmarktonderzoek. Het totaal van 65 woningen en het onderscheid (en onderverdeling in de aantallen per woonmilieu) zijn aldus niet te herleiden tot de ter inzage gelegde stukken.

In zowel de plantoelichting (p. 13) als het Woningmarktonderzoek wordt voor de onderbouwing van de kwalitatieve vraag verwezen naar de woonvisie van de gemeente Ede. Deze woonvisie betreft evenwel een gemeentelijk beleidsdocument met een van gemeentewege wenselijke kwalitatieve woningbouwprogrammering. Dit betreft nog niet een onderbouwing voor de specifieke kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar onderhavige mogelijk gemaakte woningen (vrijstaande woningen, twee-onder-een-kap woningen, rijwoningen en appartementen).

Daarbij wijst de SME er nog op dat geenszins is verzekerd dat bijvoorbeeld de sociale woningbouw en betaalbare woningen daadwerkelijk worden gerealiseerd. Ten onrechte is dit niet in de planregels verzekerd, terwijl dit gelet op de door de uw gemeente gestelde behoefte wel noodzakelijk zou zijn voor de uitvoerbaarheid van het plan en het Bro ook expliciet aangeeft dat dit in een bestemmingsplan geregeld kan worden.

Voor de volledigheid merken wij nog op dat op de verbeelding in combinatie met de planregels onvoldoende is geregeld dat ook maar 65 woningen gebouwd kunnen worden. Zo zijn de aantallen te realiseren woningen niet beperkt in Onderlangs. Weliswaar zijn op de verbeelding wel de maatvoeringsaanduidingen “maximum aantal wooneenheden” opgenomen, maar daaraan is in artikel 9 en in artikel 10 van de planregels geen juridische betekenis toegekend. Dit leidt ertoe dat in Onderlangs een (voor zover binnen de bestemmingsvlakken fysiek mogelijk) een onbeperkt aantal vrijstaande woningen is toegestaan. Ook ten aanzien van “twee-aaneen” bij Weversteeg vindt ten onrechte geen begrenzing in het toegestane aantal woningen plaats (zie artikel 8.2.1 onder c van de planregels).

2.2 Geen objectieve wijze van behoeftebeschrijving; geen cijfermatige onderbouwing

In de tweede plaats dient afhankelijk van de aard van de stedelijke ontwikkeling op objectieve wijze, aan de hand van in de beschrijving vermelde voldoende actuele, concrete en zo mogelijk cijfermatige gegevens, de behoefte aan deze stedelijke ontwikkeling te worden beschreven (zie ABRS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, vanaf r.o. 9). Ten aanzien van meerdere bronnen waarvan gebruik wordt gemaakt voor de laddertoets wordt hier niet aan voldaan. Zo wordt in het Woningmarktonderzoek gebruik gemaakt van de Primos-prognose over 2016 (aldus Primos 2015), terwijl ten tijde van het ter inzage leggen van het ontwerp van het bestemmingsplan reeds de nieuwste Primos-prognose beschikbaar was (Primos 2017).

Verder wordt in het Woningmarktonderzoek (op p. 9) verwezen naar een bevolkingsprognose die door uw gemeente in 2015 is gemaakt. Dit betreft een verouderd onderzoek waar ten tijde van de terinzagelegging van onderhavig ontwerpbestemmingsplan niet, althans niet zonder nadere motivering, gebruik mag worden gemaakt gelet op artikel 3.1.1a Bro. Voorts wordt op p. 12 van de plantoelichting verwezen naar het gemeentelijke woningbouwprogramma / Integraal Portefeuillemanagement Woningbouw (IPW). Deze documenten zijn niet ter inzage gelegd, zodat de SME de hierop gebaseerde conclusies in de plantoelichting niet kan verifiëren.

Gesteld wordt tot slot dat de behoefte is vastgelegd in de Woonvisie Ede 2030 en de regionale woningbouwafspraken die eind 2017 zijn vastgelegd (zie p. 12 plantoelichting). De Woonvisie Ede 2030 bevat evenwel geen (kwalitatieve noch kwantitatieve) onderbouwing voor de behoefte, laat staan dat deze behoefte regionaal is afgestemd en is vastgelegd. Het enkele feit dat de locaties waarop onderhavig ontwerpbestemmingsplan ziet, worden genoemd in het Woningbouwprogramma Ede op basis van www.planmonitorwonen.nl met peiljaar 2015 (zie p. 55 van de Woonvisie Ede 2030) zegt c.q. onderbouwt in dit verband niets, nu in dit woningbouwprogramma de vereiste onderbouwing voor de behoefte niet is opgenomen. Zie ABRS 23 november 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3124, r.o. 20.1.

2.3 Geen afweging behoefte tegen bestaand aanbod (harde plancapaciteit)

In de derde plaats dient in de beschrijving in de plantoelichting tot uitdrukking te komen dat de behoefte is afgewogen tegen het bestaande aanbod (zie ABRS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724, r.o. 9.3). In de plantoelichting wordt de behoefte niet afgewogen tegen het bestaande aanbod. Ook in het Woningmarktonderzoek noch enig ander ter inzage gelegd stuk, wordt de behoefte afgewogen tegen het bestaande aanbod. In het Woningmarktonderzoek wordt weliswaar vanaf p. 12 in algemene zin ingegaan op aanbod, maar hierbij gaat het met name om woningen die te koop staan. De behoefte wordt hierbij niet afgewogen tegen het bestaande aanbod.

Bovendien dient bij het bepalen van het aanbod voor de laddertoets te worden uitgegaan van de harde plancapaciteit (zie a contrario ABRS 25 april 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1371, r.o. 7.4). Bij het bepalen van het aanbod is in casu niet uitgegaan van de harde plancapaciteit. Althans, dit volgt niet uit de plantoelichting noch uit enig ter inzage gelegd stuk.

2.4 Geen afweging regionale behoefte tegen regionaal aanbod

In de vierde plaats dient de regionale behoefte te worden afgewogen tegen het regionale aanbod. Niet volstaan mag worden met het in kaart brengen van de gemeentelijke behoefte. De verwijzing naar het gemeentelijk woningbouwprogramma volstaat dus niet in paragraaf 3.2.5.1 van de plantoelichting. Ook vraag en planologisch aanbod in de vorm van harde plancapaciteit in de regio moeten in ogenschouw genomen worden (zie ABRS 10 december 2014, ECLI:NL:RVS:2014:4424, r.o. 5.6.1). Een adequate onderbouwing en een afweging van de regionale behoefte tegen het regionale aanbod ontbreekt in de plantoelichting. Op p. 12 van de plantoelichting wordt gesteld dat het woningbouwprogramma van in zijn totaliteit 5700 woningen voor de periode 2018-2027 minimaal nodig is om de bevolkings- en huishoudensgroei op te vangen. Ook wordt gesteld dat het gemeentelijk woningbouwprogramma past bij de kwantitatieve afspraken die gemaakt zijn in Regio Food Valley-

verband, die weer zijn gebaseerd op de meest recente (provinciale) bevolkingsprognoses. Er wordt hierbij weliswaar verwezen naar diverse regionale beleidsdocumenten, zoals de Woonvisie Gelderland, Kwalitatief Woonprogramma 2010-2019, prognoses, en de notitie 'Werken aan extra woonkwaliteit in regio Food Valley 2017', maar hierin wordt de vereiste afweging niet gemaakt. Gesteld wordt verder in de plantoelichting dat voorzien wordt voor de periode 2018-2027 voor de gemeente Ede een bandbreedte van ca. 4.500 - 5.500 woningen exclusief extra overloop vanuit de Utrechtse regio (zie p. 22). Onduidelijk is waar deze stelling op is gebaseerd en of deze bandbreedte regionaal is afgestemd/vastgelegd. Dit wordt gesteld, maar niet met cijfers toegelicht. Voor zover met de stelling dat de regionale kwantitatieve afspraken die in 2017 zijn gemaakt in Regio Food Valley-verband, wordt bedoeld op de hiervoor genoemde Food Valley-notitie geldt dat hierin geen afspraken terug te vinden zijn over de verdeling van woningbehoefte en -aanbod in de regio.

Voorts bevat de Woonvisie Gelderland Kwalitatief Woonprogramma 2010-2019 deze afweging niet. Bovendien dateert deze visie van 2010 en kan dit document thans niet meer worden gebruikt ter onderbouwing van de laddertoets. Verder worden in de notitie 'Werken aan extra woonkwaliteit in regio Food Valley 2017' op regionaal niveau juist uitgangspunten meegegeven waarop ingegaan dient te worden c.q. welke (gedeelde) uitgangspunten gebruikt dienen te worden bij de laddertoets voor ieder concreet project (zie vanaf p. 15). Dit document kan niet worden gebruikt voor de laddertoets, ter staving van de afweging tussen de regionale behoefte en het regionale aanbod, nu hier in het document in het geheel niet op ingegaan wordt. Daarbij komt dat de gestelde monitoringsresultaten c.q. prognoses waarop in de plantoelichting wordt gewezen niet te verifiëren zijn, laat staan dat deze uitkomsten regionaal zijn geaccordeerd en vertaald in concrete afspraken c.q. afstemming over de verdeling van de regionale behoefte en de regionale vraag. Tot slot kan ook het Woningmarktonderzoek hier niet voor gebruikt worden, nu ten aanzien van dit onderzoek door de opsteller zelf wordt opgemerkt "op de eerste plaats is de Ladder vooral bedoeld op vraag en aanbod op een regionaal niveau te beschouwen (bovengemeentelijk). Hier zoomen we juist in op lokaal niveau. Verder heeft de Ladder ook nadrukkelijk een ruimtelijke component. We kijken hier vooral naar de volkshuisvestelijke aspecten." (zie p. 3). Er is aldus bij het opstellen van de laddertoets uitgegaan van onjuiste uitgangspunten.

2.5 Geen onderbouwing voor bestaand stedelijk gebied

In de vijfde plaats dient op grond van artikel 3.1.6 lid 2 Bro de toelichting van het (ontwerp)bestemmingsplan een motivering te bevatten waarom niet in het bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien. Een toereikende motivering ontbreekt.

Verwezen wordt in de plantoelichting (zie p. 14) naar de invulling van de verlaatlocatie van de sporthal (Sportlaan 6 te Otterlo) en het dorps huis (Sportlaan 5 te Otterlo). Beide locaties zijn in eigendom van uw gemeente. Er is geen adequate motivatie gegeven waarom ten minste niet een deel van de woningen op deze locaties gerealiseerd kan worden. Het betreffen allebei locaties binnen bestaand stedelijk gebied. De locaties zijn omringd met woningbouw en andere dorps functies. Voor de verlaatlocatie van de sporthal geldt bovendien dat op basis van het op 15 december 2011 vastgestelde bestemmingsplan Otterlo aldaar de realisatie van woningen al is toegestaan.

Ook andere mogelijke locaties binnen het bestaand gebied zijn ten onrechte niet in ogenschouw genomen. Zo verliest het Woonzorghuis Eureka aan de Brummelweg 43 te Otterlo binnenkort haar functie in verband met leegstand. Dit woonzorghuis is in eigendom van woningbouwstichting Woonstede en bestaat in feite al uit appartementen. Deze appartementen zijn (al dan niet na renovatie/transformatie) geschikt als appartementen voor senioren.

Er is geen enkele aanvaardbare juridische of andere noodzaak om het volledige programma per se te realiseren op de locaties Onderlangs en Weversteeg. Wordt bijvoorbeeld de locatie Weversteeg onder de loep genomen, dan is er geen enkele noodzaak om de verschillende onderdelen die stedenbouwkundig los van elkaar zijn, per se op één locatie te realiseren. Het is bijvoorbeeld mogelijk om de verschillende kwadranten te verspreiden over andere (kleinere) gebieden binnen bestaand stedelijk gebied (bijvoorbeeld realisatie van de appartementen en rijwoningen op de verlaatlocaties). Dit is temeer zo, nu uw gemeente zelf al niet uitgaat van één samenhangende ontwikkeling, waarvan de realisatie gelijktijdig dient plaats te vinden. Zo is uw gemeente (blijkens paragraaf 2.3.1 van de plantoelichting) toch al voornemens om de woningbouw in vier fasen te ontwikkelen: appartementen, grondgebonden woningen in de Weversteeg (2 fasen) en Onderlangs. Ook worden de woonvlekken door uw gemeente te zijner tijd op de markt gebracht aan verschillende ontwikkelaars (blijkens paragraaf 2.3.1) en zullen de appartementen worden gerealiseerd door de woningbouwstichting Woonstede. Van één samenhangende ontwikkeling die per se door één ontwikkelaar gerealiseerd zou moeten worden is aldus geen sprake. Dit alles zorgt ervoor dat de alternatieventoets door uw gemeente te beperkt is opgevat. Dat is temeer zo nu het gaat om een ontwikkeling op initiatief van uw

gemeente en niet om een particulier initiatief, die sterker dan de gemeente is gebonden aan grondeigendom.

Verder wordt in het Woningmarktonderzoek gesteld dat er 'vrijwel' geen leegstand in Otterlo is en dat er in de komende tien jaar geen grote transformatie- of inbreidingsopgave te verwachten valt. Wat evenwel ontbreekt in deze onderbouwing, is een voor ons verifieerbare analyse en een onderbouwing dat de gestelde behoefte niet binnen het (bebouwde dan wel onbebouwde) bestaand stedelijk gebied kan worden gerealiseerd. Dit wordt in de plantoelichting thans slechts gesteld, maar niet navolgbaar onderbouwd. Onderhavige (gestelde) behoefte kan immers wel degelijk tot een (grote) transformatie- of inbreidingsopgave leiden. Dat deze momenteel nog niet te verwachten valt, betekent niet dat onderhavige (kennelijke) behoefte daartoe geen aanleiding zou kunnen geven.

3 Nut en noodzaak

De SME meent in aanvulling op het gestelde in paragraaf 2 van deze zienswijze dat voor de woningbouwontwikkeling op de locaties Weversteeg en Onderlangs een juridisch toereikende nut en noodzaak ontbreken. Dat geldt voor de nut en noodzaak voor de woningbouw alsook voor de woningbouwontwikkeling op deze specifieke locaties. Ten onrechte is Otterlo-West niet op een adequate wijze als alternatief betrokken.

3.1 Financieel gedreven

De SME is van mening dat er geen reële vanuit volkshuisvestingsoogpunt bestaande behoefte bestaat aan de woningbouw op de locaties Weversteeg en Onderlangs, maar dat deze woningbouwontwikkeling door uw gemeente louter is ingegeven door financiële motieven.

Zoals ook in de Milieueffectrapportage Sportpark Kastanjebos (paragraaf 1.1) is aangegeven, zijn ten behoeve van het nieuwe sportpark in 2010 vier hectaren van Het Nationale Park De Hoge Veluwe aankoofd en is met Het Nationale Park De Hoge Veluwe een erfpachtovereenkomst afgesloten voor twee hectare. Of voor deze zes hectare marktconforme prijzen (zonder enige staatssteun) zijn overeengekomen, staat in het geheel niet vast. Er zijn meerdere pogingen ondernomen van uw gemeente dienaangaande taxatierapporten te ontvangen, hetgeen stelselmatig is geweigerd.

Vanaf de start van de ontwikkeling van dit sportpark stond vast dat de grondexploitatie hiervan op een negatief saldo zou uitkomen. Uit het raadsvoorstel bedoeld voor de raadsvergadering van 19 juni 2014 (zaaknummer 11672) bleek dat de kosten voor de uitvoering van het bestemmingsplan en de realisatie van het Sportpark Kastanjebos zijn geraamd op € 4.370.000,-. Uw gemeenteraad heeft hiervoor middels de Programmabegroting 2013-2017 in totaal € 3.470.000,- beschikbaar gesteld.

Om deze kredieten te dekken, zou oorspronkelijk de grondexploitatie voor Weversteeg en Onderlangs € 2,5 mln moeten bijdragen. In de gemeentelijke jaarrekening van 2013 en in de gemeentelijke perspectief nota van 2014-2017 is dat teruggebracht tot € 1,7 mln, zo valt uit deze stukken af te leiden.

Met een louter ingegeven financiële noodzaak voor de woningbouwplannen aan de Weversteeg en vooral aan de Onderlangs (juist deze grote kavels met duurdere woningbouw zullen voor de financiële bijdrage moeten zorgen) is geen goede ruimtelijke ordening gediend. De woningbouwplannen op deze specifieke locaties dienen op zichzelf ruimtelijk aanvaardbaar te zijn. Dat is in het bijzonder voor wat betreft de woningbouwontwikkeling (gelet op het dure segment) aan de Onderlangs niet het geval. Aldaar wordt sowieso geen sociale woningbouw gerealiseerd (waaraan wel enige behoefte bestaat), maar zijn louter dure woningen voorzien. Hieraan bestaat geen enkele behoefte, zo blijkt ook uit de Marktconsultatie, zoals aangegeven op p. 20 van het Woningmarktonderzoek.

Ten aanzien van de sociale woningbouw merkt de SME nog op dat uw gemeente in paragraaf 5.3 van de plantoelichting aangeeft dat er veel draagvlak is voor woningen in het goedkopere huur- of koopsegment. Gelet hierop is het verbazingwekkend dat van de door uw gemeente voorziene 65 woningen er maar 8 sociale appartementen en 13 betaalbare woningen worden gerealiseerd (nog geen 1/3-deel). Over de vrije kavels van Onderlangs wordt in paragraaf 5.3 opgemerkt dat dit een belangrijk onderdeel van de ontwikkelstrategie is, zonder dat dit enigszins inhoudelijk wordt onderbouwd. De SME meent dan ook dat met name deze duurdere kavels ervoor moeten zorgen dat er € 1,7 mln wordt terugverdiend. Er is voor deze duurdere kavels op deze specifieke locatie in ieder geval geen enkele noodzaak uit oogpunt van volkshuisvesting aangetoond.

3.2 Alternatieven

In paragraaf 2.5 van deze zienswijze is al gemotiveerd aangegeven waarom uw gemeente een te beperkte alternatieventoets heeft verricht.

De SME meent verder dat de onderbouwing in paragraaf 3.2.5.4 van de plantoelichting waarom Otterlo-West geen geschikte alternatieve locatie vormt, gebaseerd is op onjuiste uitgangspunten en veronderstellingen en daarmee onzorgvuldig is.

Onder verwijzing naar het PlanMER Structuurplan zoekzones stedelijke functies wordt in de plantoelichting gesteld dat bij zowel de varianten Oost als West (significant) negatieve effecten op naastgelegen natuurgebieden niet op voorhand zijn uit te sluiten. De plantoelichting doet voorkomen alsof uit het PlanMER blijkt dat de alternatieven (Ot2 voor Otterlo-West en Ot1 voor locatie Weversteeg; locatie Onderlangs in het PlanMER in het geheel niet onderzocht) vergelijkbaar zijn. Dat is echter niet het geval. In het PlanMER wordt ook onderkend dat Ot1 direct naast Natura 2000-gebied gelegen, terwijl Ot2 op afstand van Natura 2000-gebied is gelegen.

Verder geeft uw gemeente in paragraaf 3.2.5.4 aan dat Otterlo-West volgens haar bestaat uit (onaangetaste) cultuurgrond, terwijl Weversteeg en Onderlangs al sinds jaar en dag zijn gecultiveerd en in gebruik zijn als voetbalveld. Uw gemeente meent dat de locatie Otterlo-Oost in grotere mate deel uitmaakt van de bestaande bebouwde kom van Otterlo. In reactie hierop merken wij op dat zowel Weversteeg als Onderlangs in de huidige situatie juist geen deel uitmaken van de bebouwde kom (in ruimtelijke zin). Zij maken juist geen deel uit van het bestaand bebouwd gebied en worden door uw gemeente zelf beschouwd als typische uitleglocaties, zo blijkt expliciet uit de plantoelichting.

Citaat uit paragraaf 3.2.4 van de plantoelichting (citaat): "De terreinen kennen daarnaast nu hun eigen ontsluitingsstructuren, en maken voor het overige ook geen integraal deel van de bebouwde kom van Otterlo uit. Het betreffen typische 'uitleglocaties', en vallen daarmee niet onder bestaand stedelijk gebied."

Verder wordt ten onrechte door uw gemeente niet de ecologische waarde van Otterlo-Oost onderkend. Zo grenst Weversteeg pal aan het Natura 2000-gebied. Onderlangs is een gebied met een grote ecologische waarde. Nergens op de Zuidwest-Veluwe zijn nog locaties te vinden waar de leefgemeenschap van soorten van (zwak) gebufferde bodems nog zo compleet is als in de regio Onderlangs-Karweg. De SME wijst daartoe op de aanwezigheid van verschillende soorten kluiszwammen, aardsterren, rupsendoders (niet de wespen, maar de paddenstoelen), huisjesslakken, zoals het ammonshorentje en de vale regenslak, brede wespenorchis, veelbloemige salomonszegel en bleekgele droogbloem. Deze biodiversiteit hangt samen met de bijzondere waterhuishoudkundige situatie, waardoor grondwater wisselend opkomt tot in de wortelzone. Dit zorgt voor de aanvulling van basische kationen (calcium, magnesium, zink, etc.), waardoor er voldoende bufferstoffen in de bodem zitten, die effecten van zure depositie mitigeren. Zo wordt de beschikbaarheid verlaagd van vrij aluminium, dat giftig is voor planten, en de beschikbaarheid verhoogd van bijvoorbeeld calcium, dat cruciaal is voor het voorkomen van huisjesslakken, die op hun beurt cruciaal zijn voor bijvoorbeeld de eischaal- en botontwikkeling van zangvogels. De buffering van de bodem zorgt er ook voor dat bladstrooisel sneller wordt afgebroken en de plantenvoedingstoffen die hierin besloten liggen weer sneller ter beschikking komen voor de plantengroei. Tenslotte wordt in een gebufferde bodem een veel groter deel van het giftige ammonium door bodembacteriën omgezet naar het niet giftige nitraat – dit is ook de reden achter de groei van brandnetels in het gebied. Het stikstofoverschot, de tweede reden voor de brandnetelontwikkeling, is het gevolg van stikstofdepositie en vormt een aantasting van het leefgebied. Omdat de Veluwe grootschalig ernstig is verzuurd, zijn restpopulaties van vroeger algemene soorten alleen nog aan de randen van de Veluwe aan te treffen, zoals in het gebied Onderlangs - Karweg. Het is van groot belang deze restpopulaties te behouden als bronpopulaties voor de toekomstige realisatie van de herstelopgave welke nodig is in het kader van verplichtingen in het kader van het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied de Veluwe.

Verder huisvest Onderlangs een grote populatie weidemieren, die de voedselbron vormen voor kwalificerende vogelsoorten van het Natura 2000-gebied De Veluwe. Otterlo-West ontbeert dergelijke ecologische waarden of een bijzondere ligging ten opzichte van het Natura 2000-gebied. De SME verwijst naar het hierover gestelde in paragraaf 1.3 van deze zienswijze.

In paragraaf 3.2.5.4 van de plantoelichting wordt verder gesuggereerd dat een groot deel van de hindercontour van het agrarisch bedrijf in Otterlo-West, over het gebied ligt, waardoor dit niet gebruikt kan worden voor woningbouw. Gewezen wordt op de aanzienlijke investering, omdat uw gemeente niet alleen de gronden, maar ook het agrarisch bedrijf zou moeten aankopen. Deze veronderstelling van zaken is onjuist. Er is in tegendeel wel sprake van een hindercontour, maar dat deze niet het gehele gebied Otterlo-West overlapt. Ten zuiden van de hindercontour is nog een gebied beschikbaar van tot circa maximaal 200 meter lengte en minimaal 200 meter breedte. Dit beschikbare gebied is

ruim groter dan de locatie Onderlangs en in ieder geval minimaal de omvang van de locatie Weversteeg.

Het aankopen van het gehele agrarische bedrijf om de woningbouw in Otterlo-West buiten de hindercontour kunnen realiseren, is niet noodzakelijk. De nieuwe woningbouw zorgt niet voor een extra belemmering voor de agrarische bedrijfsvoering, nu de woningen ten oosten van het Mosselsepad al dichterbij het agrarische bedrijf zijn gesitueerd en deze woningen aldus voor het bedrijf de maatgevende gevoelige objecten vormen. Verder betekent grondaankoop niet dat het bedrijf niet langer kan blijven bestaan. Het gaat hier om een vleeskalverenbedrijf in de vorm van een intensieve veehouderij. Het betreft aldus geen grondgebonden bedrijf dat voor zijn bedrijfsvoering afhankelijk is van weidegronden.

4 Financiële uitvoerbaarheid

De SME is van mening dat de financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan geenszins is verzekerd en wijst daartoe op de volgende aspecten.

4.1 Ontbreken exploitatieplan

In paragraaf 5.1 van de plandoelichting wordt aangegeven dat in dit geval het kostenverhaal anderszins zou zijn verzekerd, omdat de kosten van de ontwikkeling worden gedekt door de opbrengsten uit de verkoop van de grond door uw gemeente. Om die reden meent uw gemeente dat gelet op artikel 6.12 Wro geen exploitatieplan behoeft te worden vastgesteld. Uw gemeente heeft deze stelling evenwel niet onderbouwd. Niet inzichtelijk is gemaakt dat het kostenverhaal daadwerkelijk is verzekerd; een exploitatieopzet ontbreekt. Daarnaast blijkt uit paragraaf 5.2 van de plandoelichting dat uw gemeente zelf niet tot ontwikkeling overgaat, maar dat dit zal gebeuren door maatschappelijke partijen, woningbouwcorporaties en ontwikkelaars. Aangegeven is dat met hen afspraken worden gemaakt. Wij gaan er op basis van de tekst uit de plandoelichting vanuit dat nog geen anterieure exploitatieovereenkomsten zijn gesloten. Het staat dus geenszins vast dat het kostenverhaal daadwerkelijk anderszins is verzekerd. Zij meent dat artikel 6.12 Wro ertoe verplicht dat een exploitatieplan wordt vastgesteld.

4.2 Ontbreken exploitatieopzet

In paragraaf 5.2 wordt gesteld dat de kosten zijn opgenomen in een grondexploitatie en dat deze grondexploitatie een positief saldo zou hebben. Ten onrechte is de exploitatieopzet niet bij de stukken gevoegd. Door het ontbreken van deze exploitatieopzet staat niet vast dat het bestemmingsplan financieel uitvoerbaar is. Het plan is onzorgvuldig gemotiveerd.

4.3 Staatssteun en schaarse rechten

Zoals in paragraaf 5.2 van de plandoelichting is aangegeven, zal uw gemeente nog afspraken maken met maatschappelijke partijen, woningbouwcorporaties en ontwikkelaars. Uw gemeente heeft ten onrechte niet inzichtelijk gemaakt hoe het plan wordt uitgevoerd zonder ongeoorloofde staatssteunverlening. Verder moet de uitgifte van de verschillende fasen van de woningbouwontwikkeling (die in omvang beperkt zijn), worden gelijkgesteld met "schaarse rechten". Dit betekent dat uw gemeente gehouden is aan de eisen die de zorgvuldigheid aan de verdeling daarvan stelt. Dit betekent onder meer dat de woningbouwkavels niet zomaar mogen worden toegekend aan ontwikkelaars die op voorhand door uw gemeente zijn geselecteerd. Er moet sprake zijn van ten minste een openbare biedprocedure. De plandoelichting geeft geen enkel inzicht of uw gemeente hieraan zal voldoen.

5 Soortenbescherming

Ten behoeve van het bestemmingsplan zijn een Natuurtoets Weversteeg en Onderlangs te Otterlo d.d. 3 mei 2016 (hierna: Natuurtoets) en een Aanvullend veldonderzoek Weversteeg en Onderlangs te Otterlo d.d. 6 oktober 2015 (hierna: Aanvullend veldonderzoek) opgesteld. De SME meent dat het verrichte ecologische onderzoek naar door de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde diersoorten onvolledig en onzorgvuldig is geweest.

Zo wordt in paragraaf 5.5 van de Natuurtoets aangegeven dat op de onderzoekslocatie geen geschikt habitat is voor de zandhagedis (beschermd door artikel 3.5 Wnb), de levendbarende hagedis (beschermd door artikel 3.10 Wnb) en de gladde slang (beschermd door artikel 3.5 Wnb). Dit is ten onrechte niet onderbouwd en kan ook niet worden vastgesteld door een eenmalig veldonderzoek midden in de winter (21 januari 2016). De SME is van mening dat de zuur-gebufferde, tamelijk schrale graslanden die door de sportvereniging aan zowel de Weversteeg als de Onderlangs zijn

achtergelaten, uitermate geschikt zijn als leefgebied voor de genoemde reptielensoorten. Deze soorten zijn ook al in de omgeving van de sportvelden waargenomen. Het grondwerk dat is uitgevoerd voor het verwijderen van infrastructuur (lichtmasten) en het explosievenonderzoek, heeft bovendien goede nestmogelijkheden opgeleverd voor de zandhagedis en opwarmplekken voor alle drie de soorten. De graslanden zijn verder kruidenrijk, wat een rijk insectenleven met zich meebrengt. Dit insectenleven vormt het voedsel van beide hagedissensoorten. De gladde slang profiteert hier indirect van, omdat zijn voedsel vooral bestaat uit hagedissen en andere kleine gewervelde dieren.

In de Natuurtoets wordt overigens onderkend dat in ieder geval de gladde slang en de hazelworm (beschermd door artikel 3.10 Wnb) in het plangebied aanwezig kunnen zijn. In het Aanvullend veldonderzoek (p. 5) wordt onderkend dat zowel voor Weversteeg als Onderlangs amfibieën en reptielen in de ondergroei te verwachten zijn. Ten onrechte heeft in het kader van het Aanvullend veldonderzoek geen inventariserend veldonderzoek naar de aanwezigheid van deze soorten plaatsgevonden. Zoals in het Aanvullend veldonderzoek zelf is aangegeven betreft dit louter een oriënterend en niet een inventariserend veldonderzoek.

Door de woningbouwontwikkeling zullen habitat en in het verlengde daarvan ook voortplantingsplaatsen of rustplaatsen beschadigd en vernield worden. Althans, dat wordt gelet op de planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan niet voorkomen. Niet is onderkend dat de realisatie van het bestemmingsplan leidt tot overtreding van Wnb-verbodsbepalingen. Niet is onderzocht of hiervoor een ontheffing kan worden verleend.

In paragraaf 6.6 van de plantoelichting wordt aangegeven dat het vragen van een ontheffing niet noodzakelijk zou zijn, omdat er geen sprake is van aantasting van leefgebied. Met deze stelling is de SME het aldus niet eens. Feit is dat in het plangebied bebouwing, verharding en in de gebruiksfase verstoring is voorzien. Van een beschadiging van functioneel leefgebied en mogelijke verblijfplaatsen is weldegelijk sprake. Het voldoen aan de zorgplicht, zoals in de plantoelichting wordt gesuggereerd, voorkomt niet dat er geen ontheffing benodigd is.

In paragraaf 5.4 van de Natuurtoets is aangegeven dat voor streng beschermde soorten als de das de onderzoekslocatie vanwege de omrastering geen deel van het functioneel leefgebied vormt. Dit is een onjuiste veronderstelling. De toegangspoorten lopen niet door tot in de bodem. Dassen graven onder de toegangspoorten door. Dat dit ook het geval is, blijkt uit dassengraafsporen geconstateerd op 21 april 2018 op de planlocatie Onderlangs.

Inmiddels is op 21 mei 2018 vastgesteld, dat een burcht van de das zich in de directe nabijheid van het plangebied bevindt, te weten in de tuin van Onderlangs 19 te Otterlo.

Het plangebied van Onderlangs vormt essentieel leefgebied van de das. Ten onrechte is niet onderkend dat voor aantasting van dat leefgebied een Wnb-ontheffing noodzakelijk is. Ook is ten onrechte niet nagegaan of een Wnb-ontheffing kan worden verleend. Dit, nog daargelaten dat alsnog inventariserend veldonderzoek naar het voorkomen van de das had moeten plaatsvinden.

Op p. 42 van de plantoelichting is aangegeven dat voor de sloop van het kleedgebouw en het transformatorgebouw een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet is verleend. Dat heeft inderdaad op 9 juni 2017 plaatsgevonden. Evenwel merkt de SME op dat deze ontheffing nog niet onherroepelijk is en de juridische houdbaarheid daarvan nog niet in rechte vaststaat.

Verder blijkt zowel uit deze ontheffing als ook uit de plantoelichting dat in de nieuw te bouwen woningen verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis moeten worden gecreëerd. In de plantoelichting (p. 42) is daartoe opgemerkt dat dat dit middels een voorwaardelijke verplichting in de bestemmingsplanregels wordt vastgelegd. *Deze voorwaardelijke verplichting ontbreekt.* Gelet hierop staat vast dat het bestemmingsplan op dit punt niet voorkomt dat in strijd met de ontheffing alsook in strijd met de Wnb wordt gehandeld. De uitvoerbaarheid van het plan is hiermee niet verzekerd.

Daarnaast is ten onrechte niet onderkend dat de Ffw-ontheffing van 9 juni 2017 is aangevraagd door en verleend aan de gemeente Ede. Echter, uw gemeente zal zelf de ontwikkeling niet realiseren, maar laat dit over aan maatschappelijke partijen, zoals een woningstichting en ontwikkelaars. Het zijn dan ook deze woningstichting en ontwikkelaars die over zullen gaan tot de werkzaamheden waarvoor de ontheffing is aangevraagd en verleend. Echter, deze kunnen geen gebruik maken van de ontheffing, nu zij geen ontheffinghouder zijn.

Voor de volledigheid merkt de SME nog op dat een Ffw-ontheffing civielrechtelijk niet overdraagbaar is, nu daartoe de specifieke wettelijke basis ontbreekt. Splitsing of anderszins overdraagbaarheid van de Ffw-ontheffing is ook niet mogelijk (nog daargelaten het ontbreken van de basis daartoe), nu de aard van de ontheffing zich daartegen verzet. Voor het geheel aan werkzaamheden is immers

onthefing aangevraagd en verleend. Ook zijn voor het geheel maatregelen en voorschriften voorgeschreven. De ontwikkeling van Weversteeg zal evenwel gefaseerd plaatsvinden, waarbij verschillende partijen ieder een deel van de ontwikkeling zullen realiseren. Een splitsing en overdracht van een deel van de Ffw-onthefing aan elk van de ontwikkelaars is gelet op de aard van de onthefing niet toegestaan. Dit betekent dat de Wnb aan de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg staat.

Zowel over de essentiële vliegroute door Weversteeg als die door Onderlangs wordt in de plantoelichting (p. 42) opgemerkt dat van een overtreding (van de Wnb) geen sprake is, nu de groenstructuur zal worden ingepast en wordt beschermd. De planologische regeling ten aanzien van deze groenstructuur is echter onvoldoende. Dit wordt in hoofdstuk 9 van deze zienswijze nader toegelicht. De groenstructuur is daarmee onvoldoende toereikend beschermd, waarmee een overtreding van de Wnb niet voldoende op voorhand wordt voorkomen. Ook op dit punt staat de Wnb aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg.

6 Verkeer en parkeren

6.1 Consequenties Sportlaan

In paragraaf 4.10.2.4 van de plantoelichting is aangegeven dat de toename van het verkeer van de ontwikkeling op de Weversteeg leidt tot circa 750 voertuigbewegingen per etmaal. Deze zullen zich volgens de plantoelichting verdelen over de Sportlaan, de Dorpsstraat en de Hoenderloseweg. In de plantoelichting is gesteld dat de huidige wegenstructuur voldoende capaciteit heeft om de toename aan voertuigbewegingen te verwerken. De SME meent dat hierbij ten onrechte de weginrichting en de verkeersveiligheidssituatie van de Sportlaan niet adequaat in de afweging zijn betrokken. Zo is de verwachting van de SME dat de meeste verkeersbewegingen zich zullen afwickelen via de Sportlaan, nu dit de meest logische route is voor verkeer richting het dorp Otterlo en richting Arnhem. Aan de Sportlaan is de basisschool gesitueerd. De Sportlaan aldaar heeft geen duidelijke weginrichting en is zeer smal. In het bijzonder rond het begin en het einde van de schooltijd is er sprake van verkeersopstopping en zijn er veel geparkeerde auto's. De Sportlaan is hiermee niet geschikt om als ontsluitingsroute te dienen voor de locatie Weversteeg. Verder is het nog maar de vraag of de Dorpsstraat/Houtkampweg als ontsluitingsroutes kunnen blijven functioneren, nu uw gemeente het voornemen heeft om van deze weg een inrichtingsverkeersweg te maken in de richting van de Arnhemse weg. Dit blijkt uit de Nota van Uitgangspunten Otterlo Weversteeg-Onderlangs (p. 7).

6.2 Ontbreken inzicht parkeerplaatsen

In paragraaf 4.10.2.5 van de plantoelichting is aangegeven dat het plan moet voldoen aan de parkeernormen vastgelegd in de vigerende Nota Parkeernorming. In deze paragraaf wordt ingegaan op de parkeernormering, dubbelgebruik en aanwezigheidspercentages, maar wordt ten onrechte in het midden gelaten hoeveel parkeerplaatsen voor de ontwikkeling van Weversteeg en de ontwikkeling van Onderlangs nodig zijn en of deze daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd. Nu inzicht in het aantal benodigde parkeerplaatsen ontbreekt, is het ontwerpbestemmingsplan op dit punt in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Zo is het bijvoorbeeld onduidelijk of de parkeerdruk die samenhangt met de ontwikkelingen op Weversteeg en Onderlangs zich verspreidt over omliggende straten en wijken en daarmee zorgt voor een onaanvaardbare aantasting van het woon- en leefklimaat aldaar.

7 Recreatie

Het dorp Otterlo bestaat thans uit 590 huishoudens. Ook zijn in Otterlo recreatiebedrijven gevestigd. De mogelijkheden om te recreëren voor bewoners (in het bijzonder van Otterlo-Oost) en gasten van recreatiebedrijven zijn zeer beperkt. De enige reële mogelijkheid is recreatie op de Zanding, nu het overige natuurgebied (tevens Natura 2000-gebied) is gelegen binnen het Nationale Park de Hoge Veluwe. Dat gebied is alleen tegen betaling toegankelijk. Dat dit de enige reële recreërmogelijkheid is, wordt ook in de plantoelichting (p. 35) onderkend. De (recreatie-)druk op de Zanding is reeds zeer groot, niet alleen vanwege de mensen, maar ook vanwege honden en katten. Het bestemmingsplan zal (volgens uw gemeente) leiden tot 150 extra mensen. Ook leidt dit tot circa 13 extra honden en 15 extra katten. Uit de plantoelichting volgt dat slechts is gekeken naar de effecten van deze toenemende recreatiedruk voor het Natura 2000-gebied. Niet is afgewogen wat dit betekent voor de leefbaarheid voor de bestaande bewoners van Otterlo en de bedrijfsvoering van recreatiebedrijven. De SME is van mening dat de toename van 65 huishoudens op de bestaande 590 huishoudens een te grote toename is, die te grote negatieve effecten heeft op de leefbaarheid van het dorp Otterlo. De recreatiedruk op de Zanding neemt hierdoor onaanvaardbaar toe en daar gevestigde recreatiebedrijven worden op onevenredige wijze in hun belangen geschaad. Dat dit door uw gemeente niet is onderkend, getuigt van een onzorgvuldige en eenzijdige belangenafweging.

8 Waterhuishouding

In paragraaf 4.4.3 van de plantoelichting wordt ingegaan op de waterhuishoudkundige situatie. Ook wordt daar verwezen naar het verrichte geohydrologisch onderzoek. De SME meent dat dit onderzoek onzorgvuldig is en dat uw gemeente te weinig rekening heeft gehouden met de waterhuishoudkundige consequenties van het plan. De verwachting is dat door klimaatverandering de grondwaterstand 80 cm zal stijgen (paragraaf 3.3.1.1, p. 21 van de plantoelichting). Onderlangs ligt in een zone met sterk wisselende grondwaterstanden. Uit het geohydrologisch onderzoek (p. 13) zou blijken dat de grondwaterstanden variëren van tussen de 1,5 en 2,0 m –mv. Echter, deze constatering is onjuist, nu de verrichte metingen niet in de natte periode van het jaar zijn uitgevoerd. Er is gemeten in de periode van april tot augustus, terwijl in het winterhalfjaar de hoogste grondwaterstanden te verwachten zijn. Uitgaande van die hogere grondwaterperioden in de winter, dan komt de maximale grondwaterstand uit tot 1 m –mv, exclusief de nog te verwachten 80 cm grondwaterstijging. Uitgaande van die laatste zal de grondwaterstand uitkomen op 0,20 cm –mv.

Door de ontwikkeling van de locatie Onderlangs en de toename aan verharding zal de weg Onderlangs nog vaker onder water komen te staan, dan nu al het geval is. De half-verharding die de Gemeente heeft aangebracht ten tijde van het van kracht zijn van de omleidingsroute, zorgt ervoor dat de inrijding minder wordt en de weg en het fietspad vaker onder water komen te staan. Het gebied is vegetatiekundig en faunistisch als vochtig bos aan te merken met daarvoor typerende soorten. Dit is een zeldzame situatie aan de Veluwerand, omdat de meeste van dergelijke gebieden al een agrarisch of stedelijk gebruik kennen. Ingrepen in de waterhuishoudkundige kenmerken hebben een negatief effect op de hier ontwikkelde biodiversiteit.

9 Ondeugdelijke planregels

Meerdere planregels zijn volgens de SME in strijd met de vereiste rechtszekerheid en/of het criterium van een goede ruimtelijke ordening uit de Wro. In het bijzonder wijzen wij daartoe op het navolgende.

In artikel 14.2 en artikel 15.2 van de planregels is ten onrechte niet geregeld dat bij de ontwikkeling voorziene parkeerplaatsen na realisatie ook daadwerkelijk in stand worden gehouden. Nu behelst artikel 15.2 weliswaar een gebruiksbepaling, maar vanwege de zinsnede “bij de ontwikkeling wordt voorzien” is onvoldoende geregeld wat de situatie zal zijn na realisatie van de ontwikkeling.

Volgens vaste jurisprudentie van de ABRS dienen rechtstreeks werkende planregels in overeenstemming te zijn met het rechtszekerheidsvereiste en mogen zij niet afhankelijk zijn van een nader afwegingsmoment. Aan deze vereisten voldoet artikel 16.1.1 en in het bijzonder de daarin opgenomen zinsnede “Een en ander in afstemming met de Wet natuurbescherming.” niet. Bovendien is de werking van de planregel dan afhankelijk gesteld van de toetsing van een ander specifiek wettelijk kader, te weten de Wet natuurbescherming. Ook dit is juridisch ontoelaatbaar.

In artikel 16.1.2 van de planregels is ten onrechte in het midden gelaten welke aanvullende regels gelden ter waarborging van welke ruimtelijke belangen. Verder is hier kennelijk – gelet op de titel – beoogd om een voorwaardelijke verplichting op te nemen. Volgens vaste ABRS-jurisprudentie mag een voorwaardelijke verplichting niet het karakter krijgen van een gebodsbepaling. Dat is hier wel het geval. Het vorenstaande geldt ook voor artikel 4.5.1.

Artikel 16.1.3 is in combinatie met de planverbeelding onvoldoende om vleermuisvliegroutes adequaat te beschermen. Zo blijkt uit de planverbeelding dat de aanduiding “overige zone-voorwaardelijke verplichting” ter plaatse van Weversteeg (zowel aan de noord als de zuidzijde) is beperkt tussen de gronden met de groenbestemming en de bouwvlakken. Juist van de wat hogere gebouwen valt lichtuitstraling te verwachten die een verstorend effect kan hebben op de vleermuisvliegroutes. Ten onrechte is voor de gebouwen niet geregeld dat de verlichting vleermuisvriendelijk moet zijn en afgeschermd moet zijn van de groenstructuur. Het vorenstaande geldt ook voor de “overige zone-voorwaardelijke verplichting” die van noord naar zuid door de locatie Onderlangs loopt. Aan weerszijden van die aanduiding is bebouwing mogelijk. Voor de verlichting binnen en op die gebouwen is niet geregeld dat deze vleermuisvriendelijk dient te zijn.

Artikel 16.2 zou ertoe moeten strekken om de monumentale en waardevolle bomen die deel uitmaken van de groenstructuren te beschermen. Deze bescherming is ontoereikend. Zo blijkt uit artikel 16.2.1 dat de regeling niet van toepassing is “indien de boom door ziekte of om een andere reden is gekapt en zijn boomwaarde heeft verloren”. Oftewel, de planregeling zorgt er niet voor dat de monumentale en waardevolle bomen worden behouden en niet mogen worden gekapt. De regeling staat er niet aan in de weg dat een monumentale of waardevolle boom om welke reden dan ook kan worden gekapt. Daargelaten dat dit in strijd is met een goede ruimtelijke ordening, treedt hiermee ook overtreding van

